

UNIVERZAL BANKA A.D. BEOGRAD
POLUGODIŠNJI IZVEŠTAJ
ZA 01.01. – 30.06.2013. god.

1. Finansijski izveštaji za 01.01. – 30.06.2013. godine:
  - Bilans stanja
  - Bilans uspeha
  - Izveštaj o tokovima gotovine
  - Izveštaj o promenama na kapitalu
  - Napomene uz finansijske izveštaje
2. Polugodišnji izveštaj o poslovanju Univerzal banke a.d. Beograd za 01.01. – 30.06.2013. godine
3. Izjava lica odgovornih za sastavljanje izveštaja

Период извештавања: од **01.01.** до **30.06.2013.**

Полугодишњи финансијски извештај за банке ПФИ-Б

Пословно име: **УНИВЕРЗАЛ БАНКА АД. БЕОГРАД**

Матични број (МБ): **06031676**

Поштански број и место: **11000 БЕОГРАД**

Улица и број: **ФРАНЦУСКА 29**

Адреса е-поште: **office@ubbud.rs**

Интернет адреса: **www.ubbud.rs**

Усвојен (да/не): **НЕ**

Ревидиран (да/не): **НЕ**

Особа за контакт: **СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ**
(уноси се само име и презиме особе за контакт)

Телефон: **011/2022-604** Факс: **011/2022-603**

Адреса е-поште: **slavica.jovanovic@ubbud.rs**

Презиме и име: **ДРАГАН ТОМИЋ**
(особа овлашћена за заступање)

БИЛАНС СТАЊА

на дан **30.06.2013.**

Позиција 1	АОП 2	Износ у хиљадама динара	
		30.06. текуће године 3	31.12. претходне године 4
АКТИВА			
Готовина и готовински еквиваленти	001	2.288.789	2.297.950
Опозиви депозити и кредити	002	5.134.449	4.448.128
Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене вредности деривата и друга потраживања	003	549.828	504.199
Дати кредити и депозити	004	16.167.475	17.622.181
Хартије од вредности (без сопствених акција)	005	1.069.246	1.745.220
Удели (учешћа)	006	93.506	147.516
Остали пласмани	007	771.345	684.636
Нематеријална улагања	008	119.696	141.559
Основна средства и инвестиционе некретнине	009	2.080.877	2.128.511
Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	010	2.920	2.920
Одложена пореска средства	011	0	0
Остала средства	012	1.285.224	154.545
Губитак изнад износа капитала	013	0	0
УКУПНО АКТИВА (од 001 до 013)	014	29.563.750	29.877.366
ПАСИВА			
Трансакциони депозити	101	3.496.517	3.525.668
Остали депозити	102	18.886.459	19.029.543
Примљени кредити	103	295.248	168.941
Обавезе по основу хартија од вредности	104	0	0
Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата	105	13.942	13.488
Резервисања	106	44.487	45.203
Обавезе за порезе	107	2.066	3.867
Обавезе из добитка	108	6.306	6.306
Обавезе по основу средстава намењених продаји и средстава пословања које се обуставља	109	0	0
Одложене пореске обавезе	110	12.079	12.079
Остале обавезе	111	1.502.977	1.214.839
УКУПНО ОБАВЕЗЕ (од 101 до 111)	112	24.260.041	24.019.934
КАПИТАЛ			
Капитал	113	4.643.061	4.643.061
Резерве из добити	114	1.923.226	1.923.226
Ревалоризационе резерве	115	0	0
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	116	371	371
Добитак	117	0	0
Губитак до нивоа капитала	118	1.262.642	708.485
УКУПАН КАПИТАЛ (од 113 до 115+117-116-118)	119	5.303.274	5.897.433
УКУПНО ПАСИВА (112+119)	120	29.563.750	29.877.366
ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ (од 122 до 126)	121	14.543.361	14.269.316
Послови у име и за рачун трећих лица	122	6.319.007	4.447.308
Преузете будуће обавезе	123	4.069.850	4.165.722
Примљена јемствта за обавезе	124	0	0
Деривати	125	0	0
Друге ванбилансне позиције	126	4.154.234	4.675.289

 Судни
 НАЦИОНАЛНА БАНКА СРБИЈЕ
 ОБИДИСАНСА

БИЛАНС УСПЕХА

од 01.01.2013 до 30.06.2013

Позиција	АОП	Износ у хиљадама динара	
		01.01.-30.06. текуће године	01.01.-30.06. претходне године
1	2	3	4
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
Приходи од камата	201	1.163.896	1.580.196
Расходи од камата	202	714.208	848.075
Добитак по основу камата (201-202)	203	449.688	736.121
Губитак по основу камата (202-201)	204	-264.312	-137.187
Приходи од накнада и провизија	205	220.380	249.615
Расходи накнада и провизија	206	17.070	20.453
Добитак по основу накнада и провизија (205-206)	207	203.310	229.162
Губитак по основу накнада и провизија (206-205)	208	-25.850	-20.453
Нето добитак по основу продаје хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха	209	0	0
Нето губитак по основу продаје хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха	210	0	0
Нето добитак по основу продаје хартија од вредности које су расположиве за продају	211	0	0
Нето губитак по основу продаје хартија од вредности које су расположиве за продају	212	0	0
Нето добитак по основу продаје хартија од вредности које се држи до доспећа	213	0	0
Нето губитак по основу продаје хартија од вредности које се држи до доспећа	214	0	0
Нето добитак по основу продаје удела (учешћа)	215	0	0
Нето губитак по основу продаје удела (учешћа)	216	0	0
Нето добитак по основу продаје осталих пласмана	217	0	0
Нето губитак по основу продаје осталих пласмана	218	0	0
Нето приходи од курсних разлика	219	0	0
Нето расходи од курсних разлика	220	12.102	822.539
Приходи од дивиденди и учешћа	221	0	298
Остали пословни приходи	222	35.788	36.353
Нето приходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	223	0	0
Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	224	570.276	558.441
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	225	279.768	340.855
Трошкови амортизације	226	65.291	64.466
Оперативни и остали пословни расходи	227	373.301	402.147
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	228	564.304	1.165.657
Расходи од промене вредности имовине и обавеза	229	506.184	326.530
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА (203-204+207-208+209-210+211-212+213-214+215-216+217-218+219-220+221+222+223-224-225-226-227+228-229)	230	-553.632	326.530
ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА (204-203+208-207+210-209+212-211+214-213+216-215+218-217+220-219-221-222+224-223+225+226-227-228+229)	231	553.632	326.530
НЕТО ДОБИЦИ ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	232	0	0
НЕТО ГУБИЦИ ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	233	0	0
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (230-231+232-233)	234	0	0
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА - ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (231-230+233-232)	235	553.632	326.530
Порез на добит	236	0	0
Добитак од креираних одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	237	0	0
Губитак од смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	238	0	0
ДОБИТАК (234-235-236+237-238)	239	0	0
ГУБИТАК (235-234+236+238-237)	240	553.632	326.530
Зарада по акцији (у динарима без пара)	241	0	0
Основна зарада по акцији (у динарима без пара)	242	0	0
Умањена (разводњена) зарада по акцији (у динарима без пара)	243	0	0

A circular blue ink stamp from the Central Bank of Yugoslavia (CENRALNA BANKA JUGOSLAVIJE) is overlaid on a handwritten signature. The stamp features the bank's name in a stylized font around the perimeter and 'CENTRALNA BANKA JUGOSLAVIJE' in the center. The handwritten signature, which appears to be 'Cy Annal - Clayton', is written in cursive across the stamp.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

од 01.01.2013 до 30.06.2033

Позиција	АОП	Износ	
		01.01.-30.06. текуће године	01.01.-30.06. претходне године
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (од 302 до 305)	301	1.351.681	1.753.318
1. Приливи од камата	302	1.049.235	1.443.991
2. Приливи од најнада	303	267.034	293.123
3. Приливи по основу осталых пословних прихода	304	35.712	45.392
4. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	305	0	0
II. Одливи готовине из пословних активности (од 307 до 311)	306	1.081.203	1.407.334
5. Одливи по основу камата	307	586.294	689.549
6. Одливи по основу најнада	308	17.070	20.453
7. Одливи по основу бруто зарада, најнада зарада и других личних расхода	309	279.768	340.859
8. Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет прихода	310	73.058	81.169
9. Одливи по основу других трошкова пословниза	311	325.071	325.504
III. Нето приливи готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима (301 минус 306)	312	70.726	24.387
IV. Нето одливи готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима (306 минус 301)	313	0	0
V. Смањење пласмана и повећање узетих депозита (од 315 до 317)	314	765.795	1.039.516
10. Смањење кредити и пласмана банкама и комитентима	315	41.774	0
11. Смањење хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха, пласмана којима се труже и краткорочни хартији од вредности које се држе до доспећа	316	577.715	312.345
12. Повећање депозита од банака и комитетата	317	147.306	1.246.193
VI. Повећање пласмана и смањење узетих депозита (од 319 до 321)	318	932.306	1.161.251
13. Повећање кредити и пласмана банкама и комитентима	319	832.406	1.161.251
14. Повећање хартија од вредности по фер вредности кроз биланс успеха, пласмана којима се труже и краткорочни хартији од вредности које се држе до доспећа	320	0	0
15. Смањење депозита од банака и комитетата	321	0	0
VII. Нето приливи готовине из пословних активности пре пореза на добит (312 минус 313 плюс 314 минус 318)	322	5.385	1.039.516
VIII. Нето одливи готовине из пословних активности пре пореза на добит (313 плюс 318 минус 312 минус 314)	323	0	0
16. Плаћени порез на добит	324	7.791	0
17. Исплаћене дивиденде	325	0	0
IX. Нето приливи готовине из пословних активности (322 минус 323 минус 324 минус 325)	326	0	702.356
X. Нето одливи готовине из пословних активности (323 минус 322 плюс 324 плюс 325)	327	2.490	0
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (од 329 до 333)	328	18.632	-60
1. Приливи од дугорочних улагања у хартије од вредности	329	0	0
2. Приливи од продаје удела (учешћа)	330	0	0
3. Приливи од продаје нематеријалних улагања и основних средстава	331	1.547	180
4. Приливи по основу продаје инвестиционих неректнинा	332	17.140	0
5. Остали приливи из активности инвестирања	333	0	0
II. Одливи готовине из активности инвестирања (од 335 до 339)	334	18.365	-1.200
6. Одливи по основу улагања у дугорочне хартије од вредности	335	0	0
7. Одливи за куповину удела (учешћа)	336	0	0
8. Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава	337	18.499	51.802
9. Одливи по основу набавке инвестиционих неректнина	338	0	0
10. Остали одливи из активности инвестирања	339	0	0
III. Нето приливи готовине из активности инвестирања (328 минус 334)	340	0	0
IV. Нето одливи готовине из активности инвестирања (334 минус 328)	341	0	51.802
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (од 343 до 348)	342	0	0
1. Приливи по основу увећања капитала	343	0	0
2. Нето приливи готовине по основу субординираних обавеза	344	0	0
3. Нето приливи готовине по основу узетих кредитова	345	0	0
4. Нето приливи по основу хартија од вредности	346	0	0
5. Приливи по основу продаје сопствених акција	347	0	0
6. Остали приливи из активности финансирања	348	0	0
II. Одливи готовине из активности финансирања (од 350 до 354)	349	0	0
7. Одливи по основу откупка сопствених акција	350	0	0
8. Нето одливи готовине по основу субординираних обавеза	351	0	0
9. Нето одливи готовине по основу узетих кредитова	352	0	0
10. Нето одливи по основу хартија од вредности	353	0	0
11. Остали одливи из активности финансирања	354	0	0
III. Нето приливи готовине из активности финансирања (342 минус 348)	355	0	0
IV. Нето одливи готовине из активности финансирања (349 минус 342)	356	0	0
Г. СВЕГА НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (301 плюс 314 плюс 328 плюс 342)	357	2.377.462	2.341.204
Д. СВЕГА НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (306 плюс 318 плюс 324 плюс 325 плюс 334 плюс 348)	358	2.366.957	2.670.539
Е. НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ (357 минус 358)	359	0	512.535
Е. НЕТО СМАЊЕЊЕ ГОТОВИНЕ (358 минус 357)	360	2.334	0
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ (Напомена: _____) (361, кол. 3 = 001, кол. 6)	361	2.366.735	2.366.543
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	362	0	0
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	363	6.667	784.441
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ПЕРИОДА (Напомена: _____) (359 минус 360 плюс 361 плюс 362 минус 363)	364	2.359.735	2.359.543

Cybernetics
IX OLYMPIAD

УПЛОДАДЖЕНА ДИНАМИКА												
Позиција	Статње на дан 01.01. претходне године —						Статње на дан 31.12. претходне године —					
	акунтски кантинент (пн. 801)	акунтски кантинент (пн. 802)	акунтски кантинент (пн. 803)	акунтски кантинент (пн. 804)	акунтски кантинент (пн. 805)	акунтски кантинент (пн. 806)	акунтски кантинент (пн. 807)	акунтски кантинент (пн. 808)	акунтски кантинент (пн. 809)	акунтски кантинент (пн. 810)	акунтски кантинент (пн. 811)	акунтски кантинент (пн. 812)
	401	3040896	414	427	440	123875	453	1805260	466	479	117336	492
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у претходној години – повећање	402	415	428	441	454	467	480	493	506	505	518	531
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у претходној години – смањење	403	416	429	442	455	468	481	494	507	519	532	545
Кориговано почетно стање на дан 01.01. претходне године — (п бр. 1+2-3)	404	5247605	417	430	443	123875	456	1805260	469	482	117336	495
Укупна повећања у претходној години	405	418	431	444	457	117336	470	483	496	708495	509	522
Укупна смањења у претходној години	406	419	432	445	458	471	484	117336	497	510	523	535
Статње на дан 31.12. претходне године — (п бр. 4+5-6)	407	5247605	420	433	446	123875	459	1805260	472	485	511	524
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у текућој години – повећање	408	421	434	447	460	473	486	499	512	525	537	550
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика у текућој години – смањење	409	422	435	448	461	474	487	500	513	526	539	552
Кориговано почетно стање на дан 01.01. текуће године — (п бр. 7+8-9)	410	5247605	423	436	449	123875	462	1805260	475	488	514	527
Укупна повећања у текућој години	411	424	437	450	463	476	489	502	515	528	541	554
Укупна смањења у текућој години	412	425	438	451	464	477	490	503	516	529	542	555
Статње на дан 30.06. текуће године — (п бр. 10+11-12)	413	5247605	426	439	452	123875	465	1805260	478	491	504	517

Beograd, ulica Francuska, broj 29
Matični broj Banke 06031676
Poreski identifikacioni broj Banke 100003025

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 30.06.2013 GODINE

Beograd, 30.07.2013. godine

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Univerzal banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 1992. godine. Do 1997. godine je poslovala pod nazivom Mešovita banka "Asi banka" a.d. Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje svih bankarskih poslova.

Banka je registrovana da obavlja depozitne, kreditne, poslove sa efektivom, garancijske, devizne, menjačke poslove, emisione i depo-poslove, poslove platnog prometa u skladu sa Zakonom, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, ulica Francuska broj 29. Matični broj Banke je 06031676. Poreski identifikacioni broj Banke je 100003025.

Banka je na dan 30.juna 2013. godine imala 434 zaposlenih (31.12.2012. godine: 448 zaposlenih). Banka u svom sastavu ima 13 filijala , 48 ekspozitura i šaltera.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1 Osnove za pripremanje, prezentaciju i dostavljanje finansijskih izveštaja

Zakonom o računovodstvu i reviziji (Sl.glasnik RS br.46/06,111/09 i 99/11 propisana je obaveza pravnih lica da sastavljaju godišnje finansijske izveštaje, na dan 31.decembra , kao i vanredne finansijske izveštaje u slučaju statusne promene, prodaje,stečaja i likvidacije. Obaveza sastavljanja polugodišnjih izveštaja za pojedina pravna lica propisana je Zakonom o tržištu kapitala(Sl.glasnik RS,br.31/11)

Polugodišnji finansijski izveštaji za 2013.god.su pripremljeni u skladu Zakonom o tržištu kapitala i važećim propisima u Republici Srbiji,primenom istog metoda i u istom obliku kao poslednji godišnji finansijski izveštaji.

2.2 Značajna računovodstvena prosudjivanja i procene

U primeni računovodstvenih politika Banke, rukovodstvo koristi rasudjivanja i procene prilikom vrednovanja iznosa prikazanih u finansijskim izveštajima. Najznačajnija rasudjivanja i procene obuhvataju:

(1) Poštenu (fer) vrednost finansijskih instrumenata

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje kredita i ostalih finansijskih sredstava i obaveza i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga poštenu (fer) vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtevaju MRS/MSFI.

(2) Gubici po osnovu obezvređenja kredita

Rukovodstvo Banke razmatra kredite i plasmane na dan finansijskog izveštavanja kako bi se procenilo da li je potrebno priznati gubitke po osnovu obezvređenja u bilansu uspeha.

Procenu obezvredjenosti kredita i drugih plasmana koji se u smislu MRS/MSFI mogu smatrati finansijskim instrumentima, Banka utvrđuje pojedinačno po svakom plasmanu, odnosno finansijskom instrumentu uz primenu metode diskontovanja očekivanih budućih tokova na njihovu sadašnju vrednost. Visinu gubitka utvrđenu diskontovanjem, Banka utvrđuje kao razliku između iskazane nominalne vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova gotovine. Tako utvrđeni gubitak (ispravka vrednosti) Banka knjiži u poslovnim knjigama na teret rashoda.

Iznos procenjene rezerve za potencijalne gubitke po osnovu garancija i druge vanbilansne evidencije knjiži se na teret bilansa uspeha i iskazuje se kao obaveza u bilansu stanja.

(3) Obezvređenje učešća u kapitalu i ostalim hartijama od vrednosti raspoloživim za prodaju

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju (ucešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) iskazane su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti, ili po tržišnoj vrednosti, zavisno od toga koja je niža. Hartije od vrednosti za koje ne postoji aktivno tržište iskazane su po nadoknadivoj vrednosti.

Banka smatra učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obezvređenim kada postoji značajno ili prolongirano smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti ili kada postoje drugi objektivni dokazi obezvređenja. Rukovodstvo Banke prosuđuje šta se smatra značajnim ili prolongiranim smanjenjem fer vrednosti. Pored toga, Banka procenjuje i druge faktore, kao što su oscilacije u kretanju tržišnih vrednosti akcija.

(4) Odložena poreska sredstva

Banka priznaje odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih prenosivih poreskih gubitaka i prenosivih poreskih kredita do mere do koje je verovatno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da neiskorišćeni prenosivi poreski krediti i neiskorišćeni prenosivi poreski gubici budu iskorišćeni.

(5) Dugoročne beneficije zaposlenih

Obaveze i troškovi po osnovu dugoročnih beneficija zaposlenih se određuju korišćenjem diskontnih stopa. Banka vrši rezervisanje otpremnina za penzije diskontovanjem, korišćnjem diskontne stope koja je jednaka kamatnoj stopi na dugoročnu deviznu štednju. Po osnovu otpremnina za odlazak u penziju banka je izvršila adekvatna rezervisanja ovih obaveza. Banka nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplatu zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze.

2.3. Pregled primenjenih značajnih računovodstvenih politika

Najvažnije računovodstvene politike primenjene prilikom pripremanja ovih finansijskih izveštaja su prikazane u nastavku.

(1) Preračun stranih valuta

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu, utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan promene.

Potraživanja i sredstva u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunata su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha, kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

(2) Finansijski instrumenti

(i) Datum inicijalnog priznavanja

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, se priznaje na datum trgovanja (ili datum poravnjanja), tj. na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo (ili na datum kada Banka prima kupljeno ili prenese prodato sredstvo).

(ii) Početno priznavanje finansijskih instrumenata

Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika. Finansijski instrumenti se prilikom početnog priznavanja vrednuju po fer vrednosti korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev u slučaju hartija od vrednosti i drugih plasmana kojima se trguje.

(iii) Derivati

Derivati se priznaju po fer vrednosti i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

Derivati ugrađeni u druge finansijske instrumente se posebno identifikuju i tretiraju kao posebni derivati i priznaju po fer vrednosti, aко njihove ekonomske karakteristike i rizici nisu blisko povezani sa ekonomskim karakteristikama i rizicima matičnog ugovora i ako matični ugovor nije namenjen trgovanim i iskazan po fer vrednosti.

(iv) Hartije od vrednosti i drugi plasmani kojima se trguje

Hartije od vrednosti i drugi plasmani kojima se trguje obuhvataju sve finansijske instrumente namenjene trgovanim i derivate i priznaju se u bilansu stanja po fer vrednosti. Promene fer vrednosti se priznaju u bilansu uspeha. Prihodi od kamata i prihodi od dividendi na ove instrumente se priznaju u okviru prihoda od kamata, odnosno prihoda od dividendi u skladu sa definisanim ugovornim uslovima, odnosno kada se ustanovi pravo na priliv po osnovu dividende ... .

Kada negativni efekti, odnosno pad vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju (uglavnom akcija), ne predstavljaju trajno obezvređenje već fluktuaciju po osnovu vanrednih okolnosti koje su uslovile pad cena akcija i shodno tome, imparitetni gubici po osnovu obezvređenja hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju nisu preneti u bilans uspeha, već su prikazani u okviru bilansa stanja kao odbitna stavka kapitala.

(v) Finansijske obaveze kojima se trguje

Banka nije imala finansijske obaveze kojima trguje.

(vi) Finansijska sredstva ili finansijske obaveze koje se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Rukovodstvo prilikom inicijalnog priznavanja nije klasifikovano finansijske instrumente u kategorije finansijskih sredstava ili obaveza koji se iskazuju po fer vrednosti preko bilansa uspeha.

(vii) Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i poštene fer vrednosti (dubitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučajevima kada se koriste podaci koji nisu uporedivi sa tržišnim informacijama, razlika između cene transakcije i vrednosti utvrđene korišćenjem modela se priznaje u bilansu uspeha kada ulazni parametri postanu uporedivi sa tržišnim informacijama, ili prilikom prestanka priznavanja instrumenta.

(viii) Hartije od vrednosti koja se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koja se drže do dospeća imaju fiksne ili odredive iznose plaćanja i datume dospeća i Banka ima nameru i mogućnost da ih drži do dospeća. Nakon početnog vrednovanja, ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća se iskazuju u neotplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjenim za iznose ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja. Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope, uzimajući u obzir diskonte i premije ostvarene prilikom sticanja određenog instrumenta, i iskazujući u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

(ix) Hartije od vrednosti stečene u repo transakcijama sa Narodnom bankom Srbije

Hartije od vrednosti koje je Banka stekla kupovinom od Narodne banke Srbije, uz ugovorenou obavezu ponovne prodaje, po osnovu Okvirnog ugovora o prodaji hartija od vrednosti sa obavezom kupovine tih hartija, se na dan bilansa stanja iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

(x) Krediti i plasmani bankama i komitentima

Krediti su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana, umanjenog za otplaćenu glavicu i ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni vrednosti konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizike za koje iskustvo ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U proceni navedenih rizika rukovodstvo Banke primenjuje interno usvojenu metodologiju koja je obelodanjena u napomeni Rezervisanja i ispravka vrednosti nenaplativih potraživanja.

U toku 2012. i 2013. godine, Banka je obračunavala ispravku vrednosti potraživanja kao razliku između potraživanja po osnovu glavnice i kamate koju je iskazala u svojim evidencijama i iznosa potraživanja koji se može naplatiti, obračunatog kao sadašnja vrednost očekivanih novčanih tokova, diskontovanih primenom efektivne kamatne stope, a u skladu sa zahtevima MRS 39 - Finansijski instrumenti:Priznavanje i merenje'.

Rukovodstvo Banke vrši procenu kreditnog rizika, odnosno ispravke vrednosti plasmana na osnovu pojedinacne procene rizičnih kredita za 80% kreditnog portfolija a za 20% (manje pojedinačno značajnih plasmana) grupno, sve u skladu sa poseno utvrđenom Metodologijom. Očekivani novčani tok se procenjuje uzimajući u obzir urednost u plaćanju, finansijsko stanje dužnika i kvalitet kolateralna.

Ovako obračunata ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama knjiži se na teret rashoda Banke.

Posebna rezerva za potencijalne gubitke procenjuje se u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Krediti, plasmani i druga izloženost Banke klasificuje se u kategoriju A, B, V, G, i D, u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana, u zavisnosti od: broja dana koliko je prekoračen rok dospeća glavnice i kamate, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja.

Razlika iznosa posebne rezerve za potencijalne gubitke obračunate u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki i iznosa ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja po vanbilansnim stawkama koja je obračunata po internoj metodologiji izdvaja se iz neraspoređene dobiti.

Otpis nenaplativnih potraživanja se vrši na osnovu odluka suda, poravnjanja zainteresovanih strana ili na bazi odluka Upravnog odbora.

(xi) Utvrđivanje fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenta koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja. Tehnike vrednovanja obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

(xii) Obezvređenje finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi obezvređenja nekog sredstva ili grupe sredstava. Smatra se da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređeni ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi obezvređenja koji proizilaze iz jednog ili više dogadaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj dogadaj (ili događaji) utiče na procenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se pouzdano mogu proceniti. Dokazi o obezvređenju uključuju indikacije da se jedan dužnik ili grupa dužnika suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, docnje pri servisiranju kamate ili glavnice, verovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do merljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova.

Ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća. Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka po osnovu obezvređenja se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine. Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspeha.

Ukoliko, u narednoj godini, dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha.

Učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Banka vrši procenu na dan bilansa stanja da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno.

U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstavaju značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti. Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjen za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato u na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspeha, već se povećanja fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvredjenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa dogadjajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvredjenja priznat na teret bilansa uspeha, gubitak usled obezvredjenja se ukida u korist bilansa uspeha.

(xiii) Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezvredjenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. I dalje se vrši individualna ili grupna procena obezvredjenja, primenom prvobitne efektivne kamatne stope.

(xiv) Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

(xv) Računovodstvo hedžinga

Banka ne koristi računovodstvo hedžinga.

(3) Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava. Banka nema ugovora za koje se može smatrati da su lizing ugovori.

(4) Priznavanje prihoda i rashoda

Prihodi se priznaju u meri u kojoj je verovatno da će Banka ostvariti priliv ekonomskih koristi i da se prihodi mogu pouzdano proceniti. Sledeci specifični kriterijumi priznavanja takođe moraju biti ispunjeni da bi prihodi bili priznati.

(i) Prihodi od kamata i slični prihodi i rashodi

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente raspoložive za prodaju, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovu koji se odnose na taj finansijski instrument.

Na sva potraživanja kod kojih postoji evidentno problem naplate u roku, obračunata kamata se prenosi na račun suspendovane kamate u vanbilansnoj evidenciji.

Prenos i stormiranje obračunate kamate sa računa prihoda na račun suspendovane kamate se vrši od dana utuženja potraživanja za naplatu, ili od dana donošenja odluke Izvršnog odbora o prenosu obračunate kamate na račun suspendovane kamate za potraživanja za koja je nadležna služba procenila da se ne mogu naplatiti u roku od godinu dana, iako potraživanje nije utuženo.

(ii) Prihodi od naknada i provizija

Banka ostvaruje prihode od naknada i provizija koji proizilaze iz širokog spektra usluga koje Banka pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

(iii) Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu

Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda su razgraničene tokom tog perioda.

(iv) Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

(v) Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju kada se ustanovi pravo Banke na priliv po osnovu dividendi.

(vi) Prihodi od zakupnina

Prihodi od zakupnina koji se odnose na investicione nekretnine se priznaju ravnomerno tokom perioda zakupa i iskazuju se u korist bilansa uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda.

(5) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštajima o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumeva se gotovina, deponovani viškovi likvidnosti kod Narodne banke Srbije, sredstva na računima kod drugih banaka i sredstva na žiro računu i ostala novčana sredstva

(6) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti izuzimajući troškove svakodnevog održavanja, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke po osnovu obezvređenja.

Nabavnu vrednost pored nabavne cene čine i svi zavisni troškovi nabavke da bi se sredstvo dovelo u funkciju (carine i druge uvozne dažbine , nepovratni porezi , transportni troškovi , troškovi montaže i demontaže)

Amortizacija se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nekretnina i opreme na njihove rezidualne vrednosti tokom procenjenog korisnog veka upotrebe. Procenjeni korisni vek upotrebe sredstava se kreću u sledećim rasponima:

Građevinski objekti	do 77 godina
Kompjuterska oprema	Od 3 do 5 godina
Ostala oprema	6 do 14 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Do prestanka priznavanja nekretnina i opreme dolazi nakon otuđenja ili kada se ne očekuju ekonomski koristi od tog sredstva u budućnosti. Gubici ili dobici koji proističu iz prestanka priznavanja vrednosti sredstva (obračunati kao razlika između neto prihoda od otuđenja i neto knjigovodstvene vrednosti sredstva) se priznaju u bilansu uspeha za godinu kada je došlo do prestanka priznavanja, u okviru ostalih poslovnih rashoda ili ostalih poslovnih prihoda.

(7) Investicione nekretnine

Banka drži određene nekretnine kao investicije u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine i/ili porasta vrednosti nekretnine. Banka primenjuje isti računovodstveni tretman za investicione nekretnine kao i za ostale nekretnine.

(8) Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke po osnovu obezvređenja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen. Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama. Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha, u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na njihove rezidualne vrednosti tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za software	3 do 5 godina
Ostala nematerijalna ulaganja	3 do 5 godina

(9) Obezvređenje nefinansijskih sredstava

Banka procenjuje na dan bilansa stanja, ukoliko događaji ili promene okolnosti ukazuju da knjigovodstvene vrednosti nefinansijskih sredstava mogu biti obezvredene, da li postoje indikacije da nefinansijsko sredstvo može da bude obezvredeno. Ukoliko takva indikacija postoji, odnosno kada se zahteva godišnje testiranje obezvredjenja sredstva, Banka procenjuje nadoknade vrednosti sredstva. Ukoliko se utvrdi da je knjigovodstvena vrednost sredstva (ili grupe sredstava, odnosno jedinice koja generiše gotovinu) veća od nadoknade vrednosti, sredstvo je obezvredeno i knjigovodstvena vrednost sredstva se umanjuje do procenjenog iznosa nadoknade vrednosti.

Prethodno priznat gubitak po osnovu obezvredjenja se revidira samo ukoliko je došlo do promene u procenama korišćenim za određivanje nadoknade vrednosti sredstva, od trenutka kada je gubitak po osnovu obezvredjenja priznat. U tom slučaju, knjigovodstvena vrednost sredstva se uvećava do nadoknade vrednosti.

(10) Finansijske garancije

Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se inicijalno priznaju u bilansu stanja po fer vrednosti, u okviru rezervisanja, nakon priliva naknade po osnovu odobravanja finansijske garancije. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procene troškova neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se iskazuje na teret bilansa uspeha, u okviru rashoda indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnometerno tokom perioda trajanja garancije.

(11) Naknade zaposlenima - Beneficije zaposlenih

Definisani planovi doprinosa

Banka obračunava i plaća doprinose za penziono i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje od nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom na bazi bruto zarada zaposlenih. Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Banka nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

Dugoročne naknade zaposlenima

U skladu sa Zakonom o radu Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova. Dobici i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu.

(12) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prethodnog događaja, verovatno je da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i moguće je izvršiti pouzdanu procenu iznosa obaveze.

(13) Porez na dobit

Tekući porezi

Tekuća poreska sredstva i obaveze koja se odnose na tekući i prethodne poreske godine vrednovani su u iznosu za koji se očekuje da će biti povraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primenjene poreske stope korišćene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza su propisane poreskim propisima primenljivim na dan datuma bilansa stanja. Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentira na teret, odnosno u korist kapitala.

Porez na dobit predstavlja iznos obračunatog poreza primenom poreske stope 10% na iznos dobitka pre oporezivanja, po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu. Konačni iznos obaveza po osnovu poreza na dobit utvrđuju se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima.

Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnove budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porezi

Odloženi porez na dobitak obračunava se korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog datuma stupile na snagu, se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se preneti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, su uključena u bilans stanja Banke.

Pravična vrednost

Finansijski izveštaji su prikazani po metodu prvobitne nabavne vrednosti, uključujući korekcije i rezervisanja u cilju svođenja pozicija sredstava na realnu vrednost.

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive ili pasive za koju postoji zvanične tržišne informacije do kojih se dolazi na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim izveštajima odražavaju realnu vrednost koja u datim okolnostima najverodostojnije i najkorisnije za potrebe finansijskog izveštavanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije i propisima Narodne banke Srbije regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

(14) Uporedni podaci

U cilju usaglašavanja sa prezentacijom u tekućoj godini, izvršene su određene reklasifikacije uporednih podataka, kada je to bilo potrebno.

Uporedni podaci za prošlu godinu u bilansu uspeha i u izveštaju o tokovima gotovine prikazani su kao polugodišnji podaci na dan 30.06.2012.godine , dok kod bilansa stanja i izveštaja o promenama na kapitalu kao uporedni podaci uneti su podaci na dan 31.12.2012.god.

3. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	30.06.2013.	30.06.2012.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od kamata	1.163.896	1.580.199
Druge banke,sektor finansija i osiguranja	4.543	17.953
Narodna banka Srbije	37.023	19.450
Preduzeća	824.992	1.151.185
Javni sektor	25.979	22.914
Stanovništvo	143.231	123.913
Strana lica	0	0
Drugi komitenti	84	671
Preduzetnici	9.561	15.374
Hartije od vrednosti	118.482	228.739
Rashodi od kamata	714.208	848.079
Druge banke,sektor finansija i osiguranja	98.716	130.352
Narodna banka Srbije	0	0
Preduzeća	378.601	465.856
Javni sektor	16.508	11.440
Preduzetnici	1.903	1.719
Stanovništvo	172.831	208.305
Strana lica	6.499	3.753
Drugi komitenti	39.145	26.654
Hartije od vrednosti	0	0
Neto prihodi od kamata	449.688	732.120

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata:

	30.06.2013	30.06.2012
	RSD hiljada	RSD hiljada
Prihodi od kamata	1.163.896	1.580.199
Gotovina i kratkoročna sredstva	18.801	3.163
Depoziti kod Narodne banke Srbije	18.222	16.287
Plasmani bankama	4.544	17.953
Plasmani komitentima	864.615	1.190.144
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	0	0
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	114.482	228.739
Ostalo-stanovništvo		123.913
Rashodi od kamata	714.208	848.079
Depoziti banaka,sektor finansija i osiguranja	98.716	130.352
Depoziti komitenata	440.758	507.678
Izdlate hartije od vrednosti	0	0
Obaveze po osnovu kredita	0	0
Ostalo-stanovništvo	174.734	210.049
Neto prihodi od kamata	449.688	732.120

4. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	30.06.2013. RSD hiljada	30.06.2012. RSD hiljada
Prihodi od naknada i provizija	220.380	249.615
Poslovi platnog prometa u zemlji	114.610	126.452
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	6.158	7.605
Poslovi kupovine i prodaje deviza	431	523
Poslovi sa platnim karticama	19.534	18.184
Garancijski i drugi poslovi jemstva	36.921	41.816
Poslovi upravljanja sredstavima za račun drugih lica	21.524	33.648
Ostale naknade i provizije	21.202.	21.387
Rashodi od naknada i provizija	17.070	20.453
Poslovi platnog prometa u zemlji	5.656	7.787
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	1.104	1.091
Poslovi kupovine i prodaje deviza	0	0
Poslovi sa platnim karticama	0	0
Brokerske naknade i provizije	815	155
Ostale naknade i provizije	9.495	11.420
Neto dobitak od naknada i provizija	203.310	229.162

5. NETO RASHODI/PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA

	30.06.2013 RSD hiljada	30.06.2012 RSD hiljada
Pozitivne kursne razlike	797.455	1.216.560
Negativne kursne razlike	809.557	2.039.099
Neto rashodi/prihodi od kursnih razlika	(12.102)	(822.539)

6. NETO PRIHODI-RASHODI PO OSNOVU INDIREKTNIH OTPISA

	30.06.2013. RSD hiljada	30.06.2012. RSD hiljada
Prihodi od ukidanja ispravki	709.526	1.207.469
Bilansnih pozicija	649.549	992.543
Vanbilansnih pozicija	34.418	186.200
Prihodi od ukidanja neiskoriš.rezervisanja za penzije	434	109
Prihodi od naplaćenih suspendovane kamate	25.125	28.617
Rashodi indirektnih pojedinačnih otpisa	1.279.802	1.765.909
Bilansnih pozicija	1.243.773	1.688.037
Vanbilansnih pozicija	34.654	77.348
Rezervisanja za penzije	0	0
Rashodi po osnovu suspenzija kamata	1.376	524
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa	(570.276)	(558.441)

7. PRIHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	30.06.2013.	30.06.2012.
RSD hiljada	RSD hiljada	
Prihodi od promene vrednosti plasmana	548.948	1.162.292
Prihodi od promene vrednosti subordiniranih obaveza	15.356	3.365
Ukupno prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza	564.304	1.165.657

8. RASHODI OD PROMENE VREDNOSTI IMOVINE I OBAVEZA

	30.06.2013.	30.06.2012.
RSD hiljada	RSD hiljada	
Rashodi od promene vrednosti plasmana	488.902	307.983
Rashodi od promene vrednosti po osnovu subordiniranih obaveza	17.282	18.547
Ukupno rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza	506.184	326.530

9. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji je izračunata tako što je godišnji neto dobitak ili gubitak, koji može da se pripše vlasnicima običnih akcija Banke, podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija koje su bile u opticaju tokom perioda.

Banka je na kraju prvog polugodišta 2013. godine ostvarila gubitak u iznosu od **553.833** hiljada RSD. Ovakav rezultat perioda je je pre svega posledica smanjenja neto prihoda od kamata. Smanjenje prihoda od kamata je posledica smanjenja obima plasmana, kao i povećanja suspendovane kamate usled nelikvidnosti privrede.

Sledeća tabela prikazuje podatke koji se odnose na rezultate poslovanja i broj akcija, koji su korišćeni u obračunima osnovne zarade po akciji:

	30.06.2013.	30.06.2012.
RSD	RSD	
Neto gubitak / dobitak koji se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke	(976)	(619)
Neto gubitak/dobitak koja se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke, korigovana za efekte konvertibilnih finansijskih instrumenata	(976)	(619)

10. OSTALI PLASMANI

	30.06.2013.	31.12.2012.
RSD hiljada	RSD hiljada	
U dinarima	1.009.727	878.582
- garancije pale na teret banke	598.171	466.985
- kupljeni plasmani	383.999	383.999
-ostali plasmani	27.557	27.598
U stranoj valuti	171.513	191.965
-garancije pale na teret banke	143.105	142.537
-ostali plasmani	28.408	49428
Ispravke vrednosti	(409.895)	(385.911)
Stanje na dan 30.06.2012/31.12.2012.	771.345	684.636

11. HARTIJE OD VREDNOSTI

	30.06.2013.	31.12.2012.
RSD hiljada	RSD hiljada	RSD hiljada
U dinarima	726.732	1.404.065
HOV raspoložive za prodaju	340	340
HOV koje se drže do dospeća	826.721	1.026.023
Blagajnički zapisi Trezora	0	426.020
Odstupanje od nominalne vrednosti	(9)	(9)
Ispravke vred.dospelih HOV	(100.320)	(48.309)
U stanoj valuti		
Dugoročne HOV RS koje se drže do dospeća	342.514	341.155
Neto stanje 30.06.2013/31.12.2012.	1.069.246	1.745.220

12. OSNOVNA SREDSTVA, INVESTICIONE NEKTERNINE I NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na osnovnim sredstvima, investicionim nekretninama i nematerijalnim ulaganjima:

	Zemljište i gradevinski objekti	Oprema	Oprem a uzeta u finansiji sk lizing	Ukupno osnovna sredstva	Investicione nekretnine	Nematerijalna ulaganja
	RSD hiljada	RSD hiljada	RSD hiljada	RSD hiljada	RSD hiljada	RSD hiljada
Nabavna vrednost						
Stanje na početku godine	801.934	572.493		1.374.427	1.245.824	218.501
Povećanje	9.461	5.293		14.754	0	0
Prenosi	0	0		0	0	0
Otuđenja i rashodovanja	0	8.387		8.387	17.140	0
Ostalo	0	0		0	0	0
Stanje na dan 30.06.2012.g.	811.395	569.399		1.380.794	1.228.684	218.501
Akumulirana amortizacija i obezvredjenje						
Stanje na početku godine	56.346	418.526		474.872	16.868	76.942
Povećanje	5.268	30.499		35.767	7.661	21.863
Prenosi	0	0		0	0	0
Otuđenja i rashodovanja	0	6.513		6.513	0	0
Povećanje/(smanjenje) obezvredjenja	0	0		0	56	0
Ostalo	0	0		0	0	0
Stanje na dan 30.06.2013.g.	61.614	442.512		504.126	24.473	98.806
Neto sadašnja vrednost						
na dan 30.06.2013.g.	749.781	126.887		876.668	1.204.211	119.695
na dan 31. decembra 2012.	745.588	153.967		899.555	1.228.957	141.559

Banka nema gradevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neto sadašnja vrednost opreme na dan 30. Juna 2013. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema, kancelarijski nameštaj i motorna vozila.

Banka je u 2011. i 2012.godini primila nepokretnosti naplatom potraživanja u iznosu od 1.245.824 RSD(000)i deo klasifikovala kao investicione nekretnine i izdala u zakup.Najveći broj objekata stavljen je u funkciju investicionih nekretnina u decembru 2011.godine .Banka je prvom polugodištu 2013.godina prodala poslovni prostor u iznosu od 17.140 RSD (000) koji se nalazio na poziciji investicionih nekretnina

Ostvareni prihodi od zakupa investicionih nekretnina iznose 31.729 RSD (000).

13. OSTALA SREDSTVA

	30.06.2013.	31.12.2012.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Potraživanja od zaposlenih	10.133	10.119
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa, osim poreza na dobit	49	49
Dati avansi	12.205	8.633
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	208.163	206.300
Zalihе	4.297	3.915
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	1.179.996	13.060
Ostala sredstva-potraž.za više plaćen porez na dobit	299	34.282
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu:		
- u dinarima	50.492	29.601
- u stranoj valuti	0	0
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
- u dinarima	15.217	7.662
Ukupno ostala sredstva i aktivna vremenska razgraničenja		313.581
Ispravka vrednosti	(195.628)	(159.036)
Stanje na dan 30.06.2013./31.12.2012.	1.285.223	154.545

14. REZERVISANJA

	30.06.2013.	31.12.2012.
	RSD hiljada	RSD hiljada
Rezervisanja za gubitke po garancijama	26.809	26.472
Rezervisanja za gubitke po avansima	982	1.046
Rezervisanja za penzije	16.696	17.685
Rezervisanja za sudske sporove	0	0
Stanje na dan 30.06.2013./31.12.2012.	44.487	45.203

15. PRIMLJENI KREDITI

	30.06.2013.	31.12.2012.
	RSD hiljada	RSD hiljada
U dinarima	242.090	72.161
Obaveze za studentske kredite	242.012	72.081
Ostale obaveze	78	80
U valutи	53.158	96.780
Obaveze za nerasporedene naplate	52.178	94.184
Obaveze za plaćanje prema inostranstvu	980	7.404
Stanje na dan 30.06.2013./31.12.2012.	295.248	168.941

16. OSTALE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	30.06.2013.	31.12.2012.
	RSD hiljada	RSD hiljada
U dinarima	995.768	798.965
Obaveze prema dobavljačima	34.015	55.543
Obaveze po naplaćenim studentskim kreditima	283.758	88.933
Obaveze za primljene uplate za osnivanje firmi	2.652	2.777
Ostale obaveze	42.158	21.025
Razgraničene obaveze za evid. kamatu	58.153	48.357
Razgraničeni prihodi od kamata	30.413	43.737
Razgraničeni prihodi od naknada	59.390	55.290
Subordinirane obaveze	485.229	483.303
U stranoj valuti	507.208	415.874
Primljene donacije	10.705	32.198
Ostale obaveze	1.200	246
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	37.552	42.766
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu – štednja	229.408	113.227
Subordinirane obaveze	228.343	227.437
Stanje na dan 30.06.2013./31.12.2012	1.502.977	1.214.838

17. FER VREDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTA

Sredstva za koja je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 12 meseci) prepostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednakе njihovoj fer vrednosti. Ova prepostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente. Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatom stopom, se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovladajuće kamatne stope na tržistu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća. Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

18. UPRAVLJANJE RIZICIMA

18.1. Uvod

Rizici su karakteristični za bankarsko poslovanje, ali se njima upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja, procene i praćenja. Procesi upravljanja rizicima su presudni za profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je, u svom domenu, odgovoran za njihovu optimizaciju. Banka je izložena većem broju rizika u svom poslovanju, a prvenstveno kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku, deviznom i ostalim tržišnim rizicima, riziku koncentracije, riziku ulaganja, riziku zemlje, operativnom riziku.

Struktura upravljanja rizicima obuhvata Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odjeljenje za unutrašnju reviziju, Sektor za upravljanje rizicima i ocenu boniteta, Odjeljenje kontrole usklađenosti poslovanja banke, kao i ostale organizacione delove Banke u pojedinim fazama procesa upravljanja rizicima, čije su nadležnosti i odgovornosti u upravljanju rizicima Banke definisane zakonskim i podzakonskim propisima i internim aktima Banke.

Sektor za upravljanje rizicima i ocenu boniteta

Sektor za upravljanje rizicima i ocenu boniteta u organizacionoj strukturi Banke je u funkciji organizacionog razdvajanja dve funkcije Banke i to izvršavanja operativnih poslova, s jedne strane, i procesa upravljanja rizicima koji su vezani za obavljanje tih poslova, s druge strane.

Sektor za upravljanje rizicima i ocenu boniteta bavi se rizicima kojima je Banka izložena, u skladu sa prirodom, obimom i složenošću poslovanja banke, tj. sa njenim rizičnim profilom, pri čemu se posebna pažnja poklanja kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku, deviznom riziku, riziku koncentracije, riziku ulaganja, riziku zemlje i operativnom riziku.

Upravljanje rizicima od strane Sektora za upravljanje rizicima i ocenu boniteta podrazumeva sprovođenje postupaka kojima se rizici identifikuju, mere, procenjuju i prate, izveštavanje organizacionih delova i organa rukovodjenja i upravljanja Bankom i predlaganje mera u cilju minimiziranja rizika u poslovanju Banke.

18.2. Adekvatnost upravljanja rizicima

U skladu za odredbama Zakona o bankama i pratećih podzakonskih akata za sprovođenje ovog Zakona, Banka ima usvojenu Strategiju za upravljanje rizicima, Politiku za upravljanje rizicima i Procedure za upravljanje rizicima, kao i organizacionu strukturu upravljanja rizicima prilagodjenu zahtevima prošlih regulativa koja se odnosi na segment upravljanja rizicima i omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva i principa za upravljanje rizicima. Tokom 2012 i 2013. godine Banka je upravljala rizicima u skladu sa prudencijalnim zahtevima regulatornih organa i u skladu sa internim aktima usvojenim radi efikasnijeg upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima Banke je usklađeno sa veličinom i organizacionom strukturom Banke, obimom aktivnosti i vrstama i složenošću poslova koje Banka obavlja.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Praćenje i kontrola rizika su prvenstveno zasnovani na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišnu poziciju, tj. okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika.

Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za reviziju i Odjeljenju za unutrašnju reviziju se kvartalno dostavlja sveobuhvatan izveštaj o upravljanju rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena. S obzirom na njihov značaj, mesečno se sačinjavaju izveštaji o kreditnom, kamatnom i riziku likvidnosti, koji se dostavljaju nadležnim organima na razmatranje.

18.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza klijenta prema Banci.

Identifikovanje kreditnog rizika se vrši u fazi uspostavljanja inicijalnog kontakta klijenta sa Bankom, u fazi formiranja dosjeja klijenta i u toku trajanja plasmana Banke.

Merenje kreditnog rizika se vrši:

- 1) izračunavanjem vrednosti određenih pokazatelja finansijskog stanja klijenta, pri čemu vrsta korišćenih pokazatelja zavisi od vrste klijenta i specifičnosti koje njegov pravni status, delatnost i ostale karakteristike uslovljavaju.
- 2) analiziranjem prikupljenih podataka o klijentu i njegovom poslovanju, aktuelnih na dan podnošenja zahteva klijenta, koji moraju biti tačni, potpuni i ažurni kako bi obezbedili kvalitetnu informaciju o finansijskom stanju i kreditnoj sposobnosti klijenta.

Procena kreditnog rizika se iskazuje kategorizacijom potraživanja Banke i vrši se u skladu sa:

- odredbama odluke Narodne banke Srbije kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, u cilju obračuna rezerve za procenjene gubitke, i
- usvojenom Metodologijom za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, u ciljuobračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Sektor za upravljanje rizicima i ocenu boniteta je, tokom prvog polugodišta 2013 godine, vršio analizu aktuelnih podataka dostavljenih od strane klijenata, Sektora za sredstva, likvidnost i plasmane pravnim licima i Sektora za poslove sa stanovništvom i preduzetnicima, i na osnovu svih kvantitativnih i kvalitativnih kriterijuma, vršio kategorizaciju plasmana u skladu sa pomenutom odlukom NBS i Metodologijom za procenu obezvredenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama.

Ublažavanje rizika podrazumeva utvrđivanje mera i pravila za primenu tih mera, koje se odnose na preuzimanje, smanjenje, diversifikaciju, prenos i izbegavanje rizika koje je Banka identifikovala, izmerila i procenila. Ublažavanje rizika se postiže:

- doslednom primenom postupaka identifikovanja, merenja i procene rizika od strane nadležnih organizacionih jedinica Banke i organa Banke
- pomoću informacionog sistema koji obezbeđuje podatke za blagovremeno i kontinuirano analiziranje i praćenje izmena stanja i strukture, tj. kvaliteta kreditnog portfolija Banke

Praćenje kreditnog rizika se vrši kako na nivou pojedinačnog klijenta, tako i na nivou ukupnog kreditnog portfolija Banke.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili bilo koje sredstvo obezbeđenja

Sledeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija bilansa stanja, uključujući derive. Maksimalna izloženost je prikazana u neto knjigovodstvenom iznosu, ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika:

	Maksimalna bruto izloženost	
	30.06.2013.	31.12.2012
RSD hiljada	RSD hiljada	
Gotovina i gotovinski ekvivalenti (osim gotovine u blagajni)	1.749.914	1.724.127
Deopoziti kod centralne banke i hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod centralne banke	5.134.449	4.448.128
Potraživanja za kamatu i naknadu	548.828	504.199
Plasmani bankama i klijentima	16.167.475	17.622.181
Ulaganje u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	1.069.246	1.745.220
Učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	93.506	147.516
UKUPNO	24.763.418	26.191.371
Ukupno finansijske garancije	4.069.850	4.165.722
Ukupna izloženost kreditnom riziku	28.833.268	30.357.093

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta.

Osnovni tipovi kolaterala su za komercijalne kredite, hipoteke na poslovnim i stambenim nepokretnostima, zaloga na zalihamu i potraživanjima i ostaloj pokretnoj i nepokretnoj imovini, sadužništva/ jemstva drugog lica.

Banka prati tržišnu vrednost sredstava obezbeđenja i traži dodatna sredstva obezbeđenja u skladu sa ugovorima i naknadnim procenama.

U skladu sa procedurama Banke, Banka može vršiti preuzimanje sredstva obezbeđenja, a na taj način se umanjuju ili izmiruju iznosi nenaplaćenih potraživanja od komitenata.

Procena obezvredenja

Najznačajniji faktori koji se uzimaju u obzir prilikom procene obezvredenja plasmana su: postojanje kašnjenja u servisiranju obaveza prema banci, uočene slabosti u tokovima gotovine komitenata, postojanje pogoršanja kreditnog rejtinga, kao i nepoštovanje uslova definisanih ugovorom. Banka vrši procenu obezvredenja na dva nivoa, individualnom i grupnom.

U vezi sa stopom obezvredenosti kredita, napominje se da su počev od 31.12.2006. g., primjenjeni međunarodni računovodstveni standardi u proceni bilansnih i vanbilansnih plasmana, tj. u obračunu ispravke vrednosti bilansne aktive, odnosno rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Sektor za upravljanje rizicima i ocenu boniteta izvršio je procenu plasmana pravnim licima prema Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), u skladu sa finansijskom sposobnošću i kreditnom istorijom klijenata, tj. u skladu sa realnošću naplate plasmana, prema informacijama Sektora Banke zaduženih za praćenje plasmana u fazi redovnih odnosa sa klijentima i u fazi kada su plasmani u statusu povećanog rizika, kojima su definisali novčani prilivi po plasmanima u budućnosti. Procena je izvršena u skladu sa računovodstvenim politikama Banke. Ovaj oblik procene izvršen je i u Sektoru za poslove sa stanovništvom i preduzetnicima za plasmane fizičkim licima, u skladu sa računovodstvenom politikom Banke za ovu vrstu plasmana, čime je knjigovodstveno stanje plasmana korigованo u skladu sa MRS.

Pojedinačno procenjivanje ispravke vrednosti

Pri proceni plasmana Banka je individualno procenjivala plasmane klijentima koji čine 80% bruto bilansa obuhvaćenog kreditnim portfoliom. Banka određuje visinu ispravke vrednosti za svaki pojedinačno značajan kredit i plasman. Prilikom utvrđivanja visine ispravke vrednosti uzima se u obzir mogućnost ostvarivanja poslovnih planova komitenta, sposobnost komitenta da pobolji rezultate poslovanja u slučaju nastanka finansijskih poteškoća, vrednost po kojoj se kolaterali mogu realizovati i vremenski rokovi realizacije kolateralna, raspoloživost alternativne finansijske podrške komitentima, mogućnost naplate dospelih potraživanja, kao i vremenska dimenzija očekivanih tokova gotovine. Procena obezvređenja se počev od 31.01.2011.g. vrši na kraju svakog meseca.

Vanbilansni plasmani koji se odnose na iste klijente kao i pojedinačno procenjivana bilansna potraživanja, obezvreduju se prosečnim ponderisanim stopama kojima se obezvreduju bilansna potraživanja od tih individualno procenjivanih klijenata.

Grupno procenjivanje ispravke vrednosti

Banka grupno procenjuje obezvređenje kredita koji nisu pojedinačno značajni (uključujući kreditne kartice, stambene kredite kao i druge pozajmice date komitentima), kao i pojedinačno značajnih kredita za koje ne postoje objektivni dokaz o individualnom obezvređenju. Procena obezvređenja se počev od 31.01.2011.g. vrši krajem svakog meseca i tom prilikom se analizira svaki poseban kreditni portfolio, koji predstavlja specifičnu grupu kredita i plasmana sa sličnim karakteristikama.

Obezvredjenje vanbilansnih plasmana se vrši istim procentom kojim se vrši obezvređenje isto rangiranih grupa bilansnih plasmana.

18.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Likvidnost predstavlja sposobnost Banke da pravovremeno izmiri svoje dospele obaveze i ona zavisi prvenstveno od posedovanja likvidnih sredstava, tj. od toka gotovine i sposobnosti Banke da sredstva obezbedi na tržištu. Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, Banka nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom, tj. pasivom, razmatrajući njenu likvidnost i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje rezervi likvidnosti na višem ili nižem nivou.

Banka održava portfolio visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja može lako da konvertuje u gotovinu u slučaju nepredvidivih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine. Banka takođe održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije.

Banka kontinuirano meri i prati nivo likvidnosti Banke obračunom pokazatelja likvidnosti koji se utvrđuje u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizikom likvidnosti banke. Prethodno pomenuti pokazatelj tokom godine bio je sledeći:

Koefficijent likvidnost	30.06.2013	31.12.2012.
Prosek tokom perioda	1,96	1,74

Pored navedenog pokazatelja, Banka kontinuirano meri i prati nivo likvidnosti primenom interne metodologije, kroz:

- praćenje stanja i promena strukture bilansa Banke na dan, odnosno za period (na osnovu prosečnih dnevnih vrednosti)
- gep analizu (analizu neusklađenosti pozicija aktive i pasive, odnosno priliva i odliva po vremenskim segmentima)
- indikatore (racia) likvidnosti
- analizu osetljivosti (podrazumeva analizu promene stanja likvidnosti Banke pod pretpostavkom nastanka ekstremnih promena ključnih internih i spoljnih faktora koji su od uticaja na likvidnost Banke i sprovodi se projektovanjem promena aktive Banke, kao reakcije Banke na projektovane promene njene pasive, tj. testiranjem njene sposobnosti da odgovori zahtevima klijenata u

slučaju kada dođe do povlačenja: svih transakcionih i depozita po viđenju, depozita pet najvećih deponenata pravnih lica, depozita deset najvećih deponenata).

18.5 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Osnovna metodologija merenja kamatnog rizika polazi od definisanja i grupisanja stavki aktive i pasive Banke u više vremenskih ('repricing') intervala prema njihovoj ročnosti, koja se sa stanovišta kamatnog rizika poklapa sa periodom preostalim do:

- ugovorenih rokova dospeća, kod stavki sa ugovorenim fiksnim kamatnim stopama,
- sledećeg određivanja (ponovno utvrđivanje ili automatska promena) kamatne stope, kod stavki sa ugovorenim promenljivim kamatnim stopama.

Za svaku grupu stavki bilansa i svaki definisani vremenski ('repricing') interval izračunavaju se prosečne ponderisane kamatne stope sredstava i obaveza na određeni dan, koje se upoređuju sa kamatnim stopama u prethodnim periodima posmatranja i kamatnim stopama na finansijskom tržištu. Prati se i visina i struktura nekamatonosnih pozicija aktive i pasive, kao i valutna struktura kamatonosnih i nekamatonosnih pozicija bilansa Banke.

Bazičnu meru kamatnog rizika predstavlja koeficijent kamatne osetljivosti (koeficijent gepa) koji se izračunava kao odnos kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive i odražava spremnost Banke da preuzme rizik u pogledu budućeg kretanja kamatnih stopa na tržištu, naročito u periodima velikih oscilacija tržišnih kamatnih stopa.

Osetljivost finansijskog rezultata Banke na očekivane, odnosno projektovane promene kamatnih stopa zavisi od strukture dospeća i visine postojećih-ugovorenih kamatnih stopa kamatonosnih stavki aktive i pasive. Gep analiza omogućava merenje i procenu ove osetljivosti izračunavajući neto promenu finansijskog rezultata pri projektovanoj promeni kamatnih stopa. Banka je procenjivala kamatni rizik na osnovu :

- koeficijenta kamatne osetljivosti
- učešća gep pozicije u kamatno osetljivoj aktivi
- odnosa prosečne ponderisane kamatne stope na kamatonosnu aktiju i prosečne ponderisane stope na kamatonosnu pasivu, uvećane za projektovani godišnji porast indeksa potrošačkih cena
- učešća izmerene promene neto prihoda od kamata pri projektovanoj promeni kamatnih stopa u neto prihodu od kamata pri postojećim kamatnim stopama
- mogućnosti merenja osetljivosti finansijskog rezultata na promene kamatnih stopa na pozicije aktive i pasive u raznim smerovima i različitim intenzitetom.

18.6 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

U funkciji upravljanja deviznim rizikom Banka koristi limite koje je propisala Narodna banka Srbije, kao i limite koje su usvojili nadležni organi Banke. Pozicije za svaku značajnu valutu se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

RSD hiljada

		EUR	USD	Ostale valute	Ukupno dev.	Dinarski			
		Indeks. EUR	USD	Indeks.USD	Ostale	Indeks.ostalo	podbilans	podbilans	Ukupno
	30.06.2013.	EUR	Indeks. EUR	USD	Indeks.USD	Ostale	Indeks.ostalo	podbilans	podbilans
1	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	183.695	0	21.288	0	51.263	0	256.246	2.032.543
2	Depoziti kod NBS	3.790.520	0	343.755	0	0	0	4.134.275	1.000.174
3	Potraživanja za kamatu i naknadu	1.799	256.334	157	7.831	0	0	266.121	283.707
4	Plasmani bankama	1.139	0	0	0	0	0	1.139	0
5	Plasmani ostalom fin.sektoru	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Plasmani privredi	159.726	8.505.940	3.067	279.726	0	0	8.948.459	5.615.796
7	Plasmani stanovnistvu	0	528.605	0	0	0	0	528.605	1.073.477
8	HOV kojima se trguje	342.514	22.788	0	0	0	0	365.302	703.944
9	Učešća u kapitalu	0	0	3.527	0	0	0	3.527	89.979
10	Ostali plasmani	46.866	24.491	3.784	0	1	0	75.142	696.203
11	Nematerijalna ulaganja	0	0	0	0	0	0	0	119.696
12	Osnovna sredstva	0	0	0	0	0	0	0	2.080.877
13	Stalna sredstva namenjena prodaji	0	0	0	0	7	0	0	2.920
14	Ostala sredstva i AVR	4.878	42.957	4	0	0	0	47.846	1.237.377
15	Odložena poreska sredstva	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno aktiva	4.531.137	9.381.115	375.582	287.557	51.271	0	14.626.662	14.936.693
									29.563.355
16	Transakcioni depoziti banaka	0	0	18.814	0	0	0	18.814	12.130
17	Transakcioni depoziti ost.fin.sekt.	9.653	0	0	0	5	0	9.658	30.419
18	Transakcioni depoziti privrede	506.184	0	57.867	0	793	0	564.844	2.266.750
19	Transakcioni depoziti stanov.	205.199	0	16.332	0	23.058	0	244.589	349.313
20	Ostali depoziti banaka	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Ostali depoziti ost.fin.sekt.	861.981	913	0	0	0	0	862.894	1.456.700
22	Ostali depoziti privrede	3.913.310	503.795	498.038	699	0	0	4.915.842	4.605.039
23	Ostali depoziti stanovn.	6.878.771	0	35.667	0	16.677	0	6.931.115	114.870
24	Primljeni krediti	32.023	47	20.543	0	591	0	53.204	242.044
25	Obaveze po osnovu HOV	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Obaveze za kamate i naknade	0	0	0	0	0	0	0	13.942
27	Rezervisanja	0	0	0	0	0	0	0	44.487
28	Obaveze za poreze	0	0	0	0	0	0	0	2.066
29	Obaveze iz dobitka	0	0	0	0	0	0	0	6.306
30	Ostale obaveze i PVR	503.696	490.009	3.463	0	48	0	997.216	505.761
31	Odložene poreske obaveze	0	0	0	0	0	0	0	12.079
	Ukupno obaveze	12.910.817	994.764	650.724	699	41.172	0	14.598.176	9.661.905
									24.260.081
32	Akciski i ostali kaptial	0	0	0	0	0	0	0	4.643.061
33	Reserve	0	0	0	0	0	0	0	1.923.225
34	Nerealizovani gubitci po osnovu HOV	0	0	0	0	0	0	0	-371
35	Akumulirana dobit/gubitak	0	0	0	0	0	0	0	-1.262.642
	Ukupno pasiva	12.910.817	994.764	650.724	699	41.172	0	14.598.176	14.965.179
									29.563.355
	Neto devizna pozicija na dan 30.06	-8.379.680	8.386.351	-275.142	286.858	10.099	0	28.486	-28.486
									0

Banka kontinuirano meri i prati devizni rizik putem pokazatelja deviznog rizika, na način propisan od strane Narodne banke Srbije. Banka je utvrđivala pokazatelj deviznog rizika na dan, za sve radne dane u mesecu, kao i mesečni pokazatelj deviznog rizika, za svaki mesec u toku godine.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos ukupne neto otvorene devizne pozicije (koja predstavlja veći iznos od ukupne duge otvorene pozicije ili ukupne kratke otvorene pozicije u zavisnosti od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća), uključujući apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu i ostalim plamenitim metalima, s jedne strane, i kapitala Banke, s druge strane.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 30.juna 2013. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

U RSD

Redni broj	Pozicija	Evro (EUR)		SAD dolar (USD)		Svajcarski franak (CHF)		Funta sterling (GBP)		Ostale valute		Ukupno
		Ukupno	Od toga u dinarima indeksirano deviznom klaузулом	Ukupno	Od toga u dinarima indeksirano deviznom klaузулом	Ukupno	Od toga u dinarima indeksirano deviznom kлаузулом	Ukupno	Od toga u dinarima indeksirano deviznom kлаузулом	Ukupno	Od toga u dinarima indeksirano deviznom kлаузулом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Neto spot pozicija (1.1 - 1.2)	6.120,00	8.385.796,00	11.718,00	286.859,00	1.932,00	0,00	1.440,00	0,00	6.721,00	0,00	27.931,00
1.1.	Devizna imovina	13.911.871,00	9.380.725,00	663.143,00	287.558,00	39.241,00	0,00	3.089,00	0,00	8.938,00	0,00	14.626.282,00
1.2.	Devizne obaveze	13.905.751,00	994.929,00	651.425,00	699,00	37.309,00	0,00	1.649,00	0,00	2.217,00	0,00	14.598.351,00
2.	Neto forward pozicija (2.1 - 2.2)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.1.	Duga pozicija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.	Kratka pozicija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Opcije (3.1-3.2)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.	Duga pozicija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.	Kratka pozicija	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Duga otvorena pozicija (1+2+3, ako je 1+2>3+0)	6.120,00	0,00	11.718,00	0,00	1.932,00	0,00	1.440,00	0,00	6.721,00	0,00	27.931,00
5.	Kratka otvorena pozicija (1+2+3, ako je 1+2>3<0)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Neto otvorena devizna pozicija	6.120,00	0,00	11.718,00	0,00	1.932,00	0,00	1.440,00	0,00	6.721,00	0,00	27.931,00
7.	Pozicija u zlatu											0,00
8.	Kapital											1.509.895,00
9.	Pokazatelj deviznog rizika											1,85

18.7. Rizik zemlje

Rizik zemlje se definiše kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od lica prema kome je Banka izložena iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Identifikacija rizika zemlje se vrši na osnovu podataka o klijentima Banke čije je sedište izvan Republike Srbije i o iznosu potraživanja Banke od tih klijenata.

Rizik zemlje se meri utvrđivanjem pripadnosti zemlje dužnika određenoj grupi zemalja i rejtингa zemlje dužnika koji su, prema poslednjem rangiranju, agencije utvrdile za odredjenu zemlju.

Procena rizika zemlje se vrši na osnovu utvrđene pripadnosti zemlje dužnika određenoj grupi zemalja, kao i poredjenjem rezultata merenja rejtингa zemlje dužnika sa, u momentu procene važećim, vrednostima rejtингa, koje opredeljuju rizik zemlje kao nulti, prihvatljiv ili delimично prihvatljiv.

18.8. Rizik koncentracije

Rizik ikoncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Identifikacija rizika koncentracije se vrši na osnovu podataka i informacija o klijentima Banke, njihovoj medusobnoj povezanosti ili povezanosti sa Bankom i knjigovodstvenog stanja potraživanja Banke prema njenim klijentima, kao i na osnovu ostalih podataka, na osnovu kojih se vrši utvrđivanje grupisanja.

Rizik ikoncentracije se meri utvrđivanjem:

- izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica,

- Izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom
- ukupne izloženosti banke prema licima povezanim sa Bankom
- zbira svih izloženosti Banke ,koji pored zbira velikih izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica uključuje i ukupnu izloženost Banke prema licima povezanim sa Bankom,
- ukupnih grupnih izloženosti Banke sa istim ili sličnim faktorima rizika po drugim osnovama, kao što su privredni sektori,geografska područja,vrste proizvoda,instrumenti kreditne zaštite
- odnosa izloženosti Banke iz prve četiri alineje i kapitala Banke,obračunatog u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke ili učešćem izloženosti Banke iz pete alineje o kreditnom portfoliju.

Procena rizika koncentracije se vrši poređenjem rezultata merenja rizika izloženosti Banke sa u momentu procene važećim limitima izloženosti,a rezultat poređenja opredeljuje izmereni rizik izloženosti Banke kao prihvatljiv ili neprihvatljiv.

18.9. Rizik ulaganja

Rizik ulaganja podrazumeva rizik ulaganje Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva.

Identifikacija rizika ulaganja se vrši na osnovu podataka i informacija o ulaganjima Banke u druga pravna lica, o ulaganjima Banke u osnovna sredstva Banke i o kapitalu Banke.

Rizik ulaganja se meri na osnovu pregleda ulaganja Banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru, koja su u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke i podataka o visini kapitala Banke

Procena rizika se vrši poređenjem rezultata merenja rizika ulaganja Banke sa, u momentu procene važećim limitima ulaganja, a rezultat poređenja opredeljuje izmereni rizik ulaganja Banke kao prihvatljiv ili neprihvatljiv.

18.10. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih unutrašnjih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja.

Banka ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da smanjuje ove rizike. Dugoročni cilj Banke u upravljanju operativnim rizikom je da se minimiziraju njegovi negativni efekti na finansijski rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja.

Praćenje operativnih rizika obuhvata evidentiranje događaja koji predstavljaju operativni rizik i njihovo pridruživanje određenom tipu operativne greške, poslovnoj liniji na koju događaj utiče, klasi proizvoda pogodenoj događajem, gubitku koji događaj sobom nosi i preduzetim merama za izbegavanje takvih događaja u budućem periodu.

18.11. Tržišni rizik

Tržišni rizici su rizici od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena vrednosti portfolija finansijskih instrumenata, usled promena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope, devizni kursevi, cene hartija od vrednosti, cene roba, a uključuju kamatni, devizni i ostale tržišne rizike. Banka nije izložena ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz pozicija koje se vode u knjizi trgovanja Banke.

19. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije,
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama,
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja. Zakonom o bankama Republike Srbije je propisano da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 12%, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima i Odlukom o adekvatnosti kapitala. Banka upravlja strukturom kapitala i vrši uskladivanja u skladu sa promenama u ekonomskom uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. U cilju da održi ili prilagodi strukturu kapitala, Banka može korigovati iznos dividendi koji plaća akcionarima, povraćaj kapitala akcionarima ili emitovati odgovarajuće hartije od vrednosti. Nije bilo promena u ciljevima, politikama i procesima u odnosu na prethodnu godinu.

Tokom 2011. i 2012.godine Banka nije uspela da obezbedi potrebno povećanje kapitala , a od 31.12.2011. godine su u primeni i novi propisi Narodne banke Srbije o izračunavanju kapitala (Basel II Standard) pa je usled toga 31.03.2012.godine iskazana adekvatnost kapitala ispod propisanog nivoa od 12% (10,60%) zbog čega je Banka ušla u stanje potkapitalizovanosti. U skladu sa Zakonom o bankama o tome je obaveštena Narodna banka Srbije, održana je Vanredna sednica Skupštine akcionara Banke i usvojen je Program mera za povećanje kapitala. Program mera je dostavljen Narodnoj banci Srbije koja je dala rok Banci da se adekvatnost kapitala usaglasi sa propisima do 30.09.2013.god. Na dan 30.06.2013.godine Banka je i dalje u stanju potkapitalizovanosti.

20. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Banka nije imala značajnijih događaja nakon datuma Bilansa stanja koji bi materijalno uticali na finansijske izveštaje.

21. DEVIZNI KURSEVI

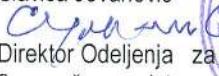
Devizni kurs utvrđen na međubankarskom sastanku deviznog tržišta primenjen na preračun pozicija bilansa stanja na dan 30.juna 2013. i 31.decembra 2012. godine za date valute iznosi:

Valuta	30.06.2013.	31.12.2012.
EUR	114,7115	113,7183
CHF	92,5440	94,1922
USD	87,4141	86,1763

Beograd, 30.07.2013. godine

Lica odgovorna za sastavljanje finansijskih izveštaja

Slavica Jovanović

Direktor Odeljenja za
finan.računovodstvene
poslove

Branka Đurić

Direktor Sektora

UBB
UNIVERZAL BANKA A.D.
BEOGRAD

POLUGODIŠNJI IZVEŠTAJ

**O POSLOVANJU UNIVERZAL BANKE A.D. BEOGRAD
01.01. – 30.06.2013. GODINE**

Beograd, avgust 2013. godine

I. Uvod

Polugodišnji izveštaj o poslovanju Banke sastavljen je u skladu sa čl.52. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“, br.31/2011) i čl.4.5.7. i 8. Pravilnika o sadržini formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glanik RS“, br. 14/2012). Izveštaj je zasnovan na nerevidiranim podacima, obzirom da Banka nema obavezu da vrši reviziju finansijskih izveštaja na polugodišnjem nivou. Detaljan pregled podataka o poslovanju Banke je dat u Napomenama uz finansijske izveštaje Univerzal banke A.D. na dan 30.06.2013. godine koje se prezentiraju uz ovaj izveštaj.

II. Uticaj makroekonomskih uslova poslovanja

U poslednjem kvartalu 2012. godine počeo je postepeni oporavak srpske ekonomije, koji je nastavljen i u 2013. godini. Međugodišnja inflacija na kraju juna je smanjena na 9,8% (sa 12,2% na kraju 2012.godine), a njen povratak u granice dozvoljenog odstupanja ($4 \pm 1,5\%$) se predviđa do oktobra 2013. godine.

Procenjeni rast BDP-a za 2013. godinu od strane NBS ostaje nepromenjen 2%, dok je kod procene za 2014. godinu rast BDP smanjen sa 3% na 2,5%. Rast BDP-a u 2013. i 2014. u najvećoj meri biće određen rastom neto izvoza, a u manjoj meri i privatnim investicijama. Prema proceni NBS, privatna potrošnja će ove godine zabeležiti pad zbog nižih realnih primanja i usporenog rasta kreditne aktivnosti, dok će pad državne potrošnje biti rezultat sproveđenja mera fiskalne konsolidacije.

Referentna kamatna stopa NBS je zbog restriktivnosti monetarne politike u februaru 2013. godine iznosila 11,75%, ali je usled postepenog ublažavanja restriktivnosti tokom prvog polugodišta referentna kamatna stopa spuštena na 11%.

Nelikvidnost privrednih subjekata je i dalje značajno prisutna, što ima negativan uticaj na kašnjenje u izmirenju obaveze prema bankama, a zatim i na izmirivanja ostalih obaveza preduzeća. Kašnjenja se negativno odražavaju na banke, njihove pokazatelje rada i rezultate poslovanja. To se ogleda kroz pogoršanje kvaliteta kreditnog portfolia, povećanje učešća loše aktive u ukupnoj aktivi, povećanje obima rezervisanja i potrebnih rezervi, kao i povećanju obima ispravki vrednosti plasmana. Sve napred navedeno negativno utiče na visinu kapitala Banke, ali i na njen Bilans uspeha.

Novi propisi Narodne banke Srbije koji predstavljaju primenu Basel II standarda (Odluka o adekvatnosti kapitala, Odluka o upravljanju rizicima, Odluka o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki), zahtevaju od Banaka značajno veći obim kapitala, a u cilju povećanja sigurnosti bankarskog poslovanja.

U skladu sa napred navedenim, Banka je u 2012. godini obezbedila povećanje dopunskog kapitala preko uplate subordiniranih obaveza u visini od 723,7 miliona dinara. Pored toga, Poslovnim planom za 2013. godinu, Banka je planirala da do kraja godine izvrši povećanje kapitala u iznosu od 1.950 miliona dinara kako bi iskazala adekvatnost kapitala u skladu sa propisanom visinom (12%).

III. Upravljanje rizicima poslovanja

1. U skladu sa Zakonom, Banka ima usvojenu Strategiju za upravljanje rizicima, usvojenu Politiku i Procedure za upravljanje rizicima. Banka je za prvo polugodište 2013.godine upravljala rizicima u skladu sa zahtevima regulatornih organa i internim aktima usvojenim radi efikasnijeg upravljanja rizicima, a koji su usklađeni sa veličinom i organizacionom struktukrom Banke, obimom aktivnosti i vrstama poslova koje Banka obavlja.
2. Banka ima definisane ciljeve u oblasti upravljanja rizicima u cilju povećanja efikasnosti poslovanja banke u kratkoročnoj i dugoročnoj perspektivi. U svom poslovanju Banka je najviše izložena kreditnom, kamatnom, deviznom, i operativnom riziku.

I pored velikog uticaja kreditnog i kamatnog rizika na poslovanje, usled pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolia, što se odražava na naplatu potraživanja od klijenata i, povećanja obima nekamatnosne aktive, usled prenosa obračunate kamate na suspendovanu i naplate potraživanja u materijalnim vrednostima, Banka je u celom periodu ostvarila veoma visok nivo likvidnosti i solventnosti u poslovanju.

IV. Poslovi sa licima povezanim sa Bankom

Banka ostvaruje nizak nivo izloženosti prema licima povezanim sa Bankom (ostvaren 1,54%, propisan 20% kapitala) i da:

- Usled smanjenja regulatornog kapitala, devet grupa povezanih lica i 2 pravna lica su premašili propisani nivo izloženosti (25%),
- Nije bilo važnih i značajnih poslovnih događaja nakon 30.06.2013. godine, do podnošenja ovog Izveštaja
- Nije bilo značajnih transakcija između povezanih lica u prvom polugodištu 2013.godine koje bi uticale na poslovanje Banke u tom periodu,
- Nije bilo transakcija između povezanih lica koje su navedene u poslednjem godišnjem izveštaju koje bi uticale na finansijsko stanje i rezultate poslovanja Banke u prvih šest meseci 2013. godine.

V. Rezultati poslovanja Banke u prvom polugodištu 2013. godine

Osnovni podaci o poslovanju za period 01.01. do 30.06.2013. godine, daju se u nastavku.

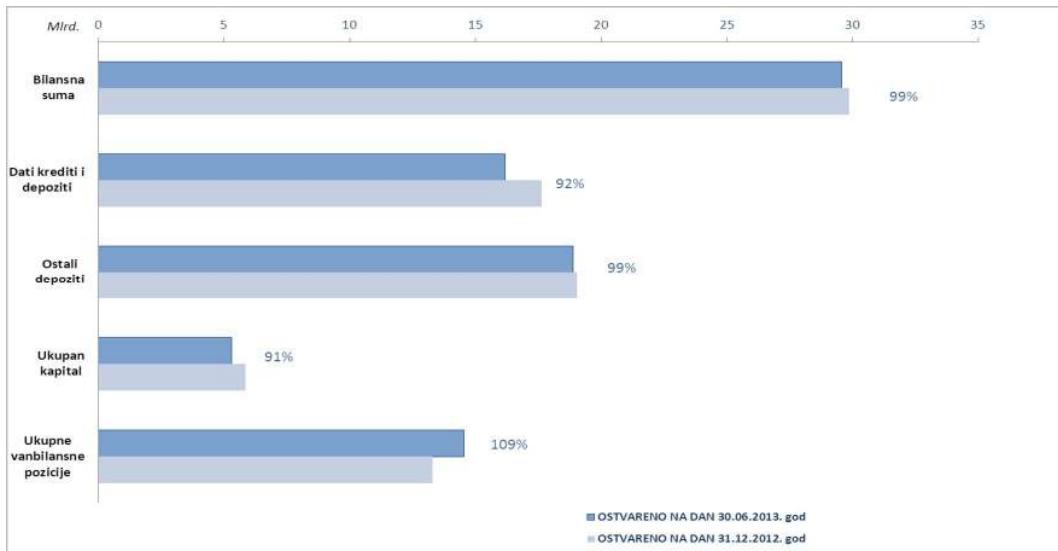
1. Bilans stanja

1. Bilans stanja i visina vanbilansnih pozicija Banke na dan 30.06.2013. godine, sa uporednim podacima ostvarenim na dan 31.12.2012. godine dati su u sledećoj tabeli:

000' RSD

Pozicija 1	Ostvareno 31.12.2012		Ostvareno 30.06.2013		Indexi 4/2 6
	Iznos 2	% 3	Iznos 4	% 5	
Gotovina i gotovinski ekv.	2.297.950	7,69	2.288.789	7,74	99,60
Opozivi depoziti i krediti	4.448.128	14,89	5.134.449	17,37	115,43
Potraživanja za kamatu i naknadu	504.199	1,69	549.828	1,86	109,05
Dati krediti i depoziti	17.622.181	58,98	16.167.475	54,69	91,75
Hartije od vrednosti	1.745.220	5,84	1.069.246	3,62	61,27
Udeli (Učešća)	147.516	0,49	93.506	0,32	63,39
Ostali plasmani	684.636	2,29	771.345	2,61	112,66
Nematerijalna ulaganja	141.559	0,47	119.696	0,40	84,56
Osnovna sredstva i inv. nekretnine	2.128.511	7,12	2.080.877	7,04	97,76
Stalna sredstva namenjena prodaji	2.920	0,01	2.920	0,01	100,00
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	154.545	0,52	1.285.223	4,35	831,62
Ukupna aktiva	29.877.365	100,00	29.563.354	100,00	98,95
OBAVEZE	24.019.934	80,40	24.259.757	82,06	101,00
Transakcioni depoziti	3.525.668	11,80	3.496.517	11,83	99,17
Ostali depoziti	19.029.543	63,69	18.886.459	63,88	99,25
Primljeni krediti	168.941	0,57	295.247	1,00	174,76
Obaveze po osn. HOV	-	-	-	-	-
promene vr. derivata	13.488	0,05	13.942	0,05	103,37
Rezervisanja	45.203	0,15	44.487	0,15	98,42
Obaveze za poreze	3.867	0,01	2.066	0,01	53,43
Obavaze iz dobitka	6.306	0,02	6.306	0,02	100,00
Odložene poreske obaveze	12.079	0,04	11.755	0,04	97,32
Subordinirane obaveze	710.739	2,38	713.572	2,41	100,40
Ostale obaveze	504.099	1,69	789.405	2,67	156,60
KAPITAL	5.857.431	19,60	5.303.597	17,94	90,54
Akcijski i ostali kapital	4.643.061	15,54	4.643.061	15,71	100,00
Rezerve	1.923.226	6,44	1.923.226	6,51	100,00
Nerealizovani gubici po osn.HOV	-371	0,00	-371	0,00	100,00
Akumulirana dobit/gubitak tekuće godine	-708.485	-2,37	-553.834	-1,87	78,17
Akumulirana dobit/gubitak prethodnih	0	0,00	-708.485	-2,40	-
Ukupna pasiva	29.877.365	100,00	29.563.354	100,00	98,95
Vanbilansne pozicije					
Poslovi u ime i za račun trećih lica	4.447.308	33,47	6.319.007	43,45	142,09
Preuzete buduće obaveze	4.165.722	31,35	4.069.850	27,98	97,70
Druge vanbilansne pozicije	4.675.289	35,18	4.154.234	28,57	88,86
Ukupno vanbilansne pozicije	13.288.319	100,00	14.543.091	100,00	109,44

2. Na dan 30.06.2013. godine Banka je ostvarila obim bilansne sume od 29.563.354 hiljada RSD (za 1,05% manji od prethodne godine) i obim vanbilansnog poslovanja sa 14.543.091 hiljada RSD (za 9,44% veći od prethodne godine).

Ostvarenje najvažnijih bilansnih pozicija u prvom polugodištu 2013. godine u mld.RSD

2. Bilans uspeha

U periodu 01.01.2013. do 30.06.2013. godine Banka je ostvarila ukupne prihode u visini od 3.491.349 hiljada RSD (35,83% od planiranih za celu godinu) dok je iskazala ukupne rashode u visini od 4.045.184 hiljade RSD (41,96% planiranih za celu godinu) uz negativan finansijski rezultat od 553,8 miliona dinara. Struktura Bilansa uspeha se daje u sledećoj tabeli:

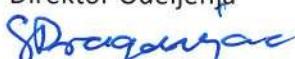
	POZICIJA	Ostvareno I - VI 2012.	Ostvareno I - VI 2013.	Index 4/3
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od kamata	1.580.200	1.163.895	73,65
2.	Rashodi od kamata	(848.079)	(714.208)	84,21
I	Neto prihodi od kamata (1. - 2.)	732.121	449.687	61,42
3.	Prihodi od naknada i provizija	249.615	220.380	88,29
3.1.	Prihodi od naknada	113.485	121.805	107,33
3.2.	Naknade platnog prometa	136.130	98.575	72,41
4.	Rashodi od naknada i provizija	(20.454)	(17.070)	83,46
II	Neto prihodi od naknada (3. - 4.)	229.161	203.310	88,72
III	Neto prihodi od kamata i naknada (I + II)	961.282	652.997	67,93
5.	Pozitivne kursne razlike	1.216.560	797.455	65,55
6.	Negativne kursne razlike	(2.039.099)	(809.558)	39,70
IV	Neto prihodi/(rashodi) od kursnih razlika (5. - 6.)	(822.539)	(12.103)	1,47
7.	Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana, rezervisanja i naplaćene suspendovane kamate	1.207.469	709.525	58,76
8.	Rashodi indirektnih otpisa plasmana, rezervisanja i po osnovu suspenzije kamate	(1.765.908)	(1.279.802)	72,47
V	Neto prihodi /(rashodi) od indirektnih otpisa plasmana, rezervisanja i suspend. kamata (7. - 8.)	(558.439)	(570.277)	102,12
9.	Prihodi od dividende i učešća	298	-	0,00
10.	Prihodi od otpisanih podraživanja, po osnovu prodaje i naknadno utvrđeni prihodi	16	14	90,25
11.	Rashodi od otpisanih potraživanja, po osnovu prodaje i naknadno utvrđeni rashodi	(197)	(684)	346,96
12.	Prihodi od prodaje učešća, zakupnina i ostali prihodi	36.337	35.775	98,45
13.	Bruto zarade (zaposlenih i uprave sa dopr. poslodavca)	(389.733)	(325.265)	83,46
14.	Amortizacija	(64.466)	(65.291)	101,28
15.	Operativni i ostali poslovni rashodi (materijalni i dr. troškovi, porezi i takse)	(353.077)	(327.122)	92,65
VI	Neto ostali prihodi i drugi rashodi (sum 9. - 15.)	(770.822)	(682.572)	88,55
16.	Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza	1.165.657	564.305	48,41
17.	Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza	(326.530)	(506.184)	155,02
VII	Neto prihodi/(rashodi) od promene vrednosti imovine i obaveza (17. - 16.)	839.127	58.120	6,93
VIII	Ukupni prihodi	5.456.152	3.491.349	63,99
IX	Ukupni rashodi	(5.807.544)	(4.045.184)	69,65
X	BRUTO REZULTAT	(351.392)	(553.834)	157,61

VI. Očekivanja za poslovanje do kraja 2013. godine

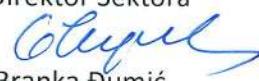
I pored pozitivnih očekivanja na makroekonomskom planu, u drugoj polovini 2013. godine očekuje se i dalje negativan uticaj nelikvidnih klijenata Banke na pokazatelje rada i ostvarene rezultate. Banka će, merama koje će planski preduzimati do kraja 2013. godine, obezbediti:

- Visok nivo likvidnosti i solventnosti
- Uvećanje kapitala Banke i usklađivanje pokazatelja adekvatnosti kapitala sa zahtevima regulatora,
- Pozitivno poslovanje na kraju 2013. godine.

Direktor Odeljenja

Srđan Draganjac

Direktor Sektora

Branka Đumić

IZJAVA

Finansijski izveštaji Univerzal banke AD Beograd za period 01.01.2013.-30.06.2013.god. sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji ,Zakonom o bankama i vazećim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije, MRS i MSFI koji su prevedeni i objavljeni u Sl.Glasniku RS do oktobra 2010. god. Prema našem mišljenju , polugodišnji finansijski izveštaji za period 01.01.2013. do 30.06.2013.god. u svim materijalno značajnim pitanjima daju istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama,dobicima i gubicima i finansijskom položaju Univerzal banke AD.

Finansijski izveštaji za period 01.01.2013.-30.06.2013.godine nisu revidirani.

Lica odgovorna za sastavljanje finansijskih izveštaja

Slavica Jovanović
C. Jovanović
Direktor Odeljenja za
finan.računovodstvene
poslove

Branka Đumić
B. Đumić
Direktor sektora